

Hot och våld

Barn- och utbildningsförvaltningen

Förvaltningsövergripande plan

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 2 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
SYFTE	3
ANSVAR	3
KOMMUNIKATION/DELAKTIGHET	3
MÅL	4
LAGKRAV	4
RISKANALYS	4
FÖRBEREDELSE/ FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	5
PLAN FÖR FÖRSTA HJÄLPEN OCH KRISSTÖD	5
FÖRBEREDELSE ELEVER.....	5
FÖRBEREDELSE PERSONAL.....	5
GENERELLA FÖRBEREDELSE VÄPNAT VÅLD.....	5
FÖRBEREDELSE VERKSAMHETEN VÄPNAT VÅLD.....	5
FÖRBEREDELSE PERSONAL VÄPNAT VÅLD	6
FÖRBEREDELSE ELEVER.....	6
RUTIN VID AKUTA SITUATIONER MED VÅLD ELLER HOT OM VÅLD	6
RUTIN FÖR HANTERING AV OBEHAGSHÄNDELSE, HOT OCH VÅLD	8
FÖRSKOLECHEFS/REKTORS BEFOGENHETER.....	8
DOKUMENTATION	8
KRISSTÖD	8
POLISANMÄLAN	8
UPPFÖLJNING EFTERÅT	8
FÖRSÅKRINGSSKYDD	9
INFORMATION	9
INFORMATION ANHÖRIGA/NÄRSTÅENDE	9
BILAGA 1 DEFINITIONER	10
BILAGA 2 DISKUSSIONSFRÅGOR	12
BILAGA 3 NÖDVÄRNSRÄTTEN	13
BILAGA 4 CHEFENS CHECKLISTA VID HOT- OCH VÅLDSSITUATIONER	14
BILAGA 5 OM DU BLIR UTSATT	15
BILAGA 6 HÄNDELSERAPPORT	16

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 3 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Inledning

Alla arbetsplatser kan råka ut för hot- och våldssituationer. För att minimera riskerna ska alla vara så väl förberedda som möjligt. Definition se bilaga 1. Mental förberedelse och medvetenhet kring olika handlingsalternativ kan bidra till att människoliv räddas. Att vara förberedd innebär att genomföra olika åtgärder.

- Identifiering av risker
- Ha rutiner vid händelser
- Klargöra roller och ansvar
- Ha kunskap och beredskap för att hantera händelser med våld och hot
- Skänka trygghet åt medarbetare, elever och barn
- Uppföljning av händelser

Syfte

Verksamheter inom Barn- och utbildningsförvaltningen ska se till att verksamheten bedrivs så att både alla barn, elever och medarbetare får arbeta i en god arbetsmiljö och att ingen ska behöva utsättas för någon form av trakasserier, kränkningar, våld eller hot om våld. Upprättandet av handlingsplan rörande hot och våld är en del av detta arbete.

Ansvar

Förvaltningschefen ansvarar för att den övergripande handlingsplanen är aktuell och att den revideras årligen. Varje verksamhetschef ansvarar för att den övergripande handlingsplanen mot hot och våld anpassas efter den egna verksamhetens behov och revideras årligen.

Kommunikation/delaktighet

Innehållet i denna handlingsplan måste göras känd för alla medarbetare och elever inom förvaltningen och anpassas efter lokala förutsättningar på respektive enhet. Materialet ska finnas med vid introduktion av nyanställda. Planen måste anpassas efter varje verksamhets eventuella speciella risker samt kompletteras med telefonlista för viktiga telefonnummer samt information om var i lokalerna det finns utrustning för första hjälpen. Den lokala handlingsplanen ska revideras årligen i samverkan med skyddsombud, elevskyddsombud och personal. Om revideringen visar på utbildningsbehov inom detta område så skall ansvarig chef vidarebefordra det till förvaltningens centrala skyddskommitté. I detta fall tas kontakt med kommunens säkerhetschef eller säkerhetshandläggare.

Det är viktigt att det förebyggande arbetet mot hot och våld sker i samverkan med eleverna för att även innefatta dem.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 4 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Mål

- Handlingsplanen ska vara ett stöd i det dagliga arbetet.
- All personal ska veta var och i vilka sammanhang det kan uppstå risker för hotfulla eller våldsamma situationer.
- All personal ska känna till rutinerna vid en hot- eller våldssituation, så att den/de drabbade snabbt kan få hjälp och stöd. Vid nyanställning skall planen kommuniceras.

Lagkrav

Arbeterskyddsstyrelsens föreskrifter om hot och våld i arbetsmiljön ([AFS 1993:2](#)) ligger som grund för arbetet med hot- och våld inom förvaltningen.

Riskanalys

1. Enligt den kartläggning via kommunens incidentrapporteringsystem, som är gjord på alla områden inom Barn- och utbildningsförvaltningen under 2015 så har följande risksituationer/grupper/individer identifierats:

Grupper/individer som kan utsättas

- a. Chefer och personal (alla som arbetar eller praktiserar inom förvaltningen)
- b. Elever
- c. Barn

Grupper /individer som kan utöva hot eller våld

- a. Elever
- b. Vårdnadshavare
- c. Medarbetare eller chef
- d. Okänd person

Situationer

- a. Fria aktiviteter t.ex på raster och i bussköer
- b. Vid grupparbeten och enskilda aktiviteter när det är svårt att behålla uppsikten över alla elever
- c. Omklädningsrum vid gymnastik på skolan och bad
- d. I situationer för att undvika handgemäng mellan elever
- e. På väg till eller från skolan/arbetsplatsen
- f. Föräldrasamtal

Som stöd till kartläggningen finns även ett verktyg från Arbetsmiljöverket: [Kartläggning av risker](#)

2. I planen har även hänsyn tagits till händelser som är mindre sannolika men som har stora konsekvenser; väpnat våld i skola eller förskola.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 5 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Förberedelser/ Förebyggande åtgärder

Plan för första hjälpen och krisstöd

Varje verksamhet är skyldig att upprätta en plan för Första hjälpen och krisstöd

Förberedelser elever

Personalen som är rastvakt/värd bör synas tydligt för att vara lätt att upptäcka på skolgården för att det skall vara lätta att larma. Det är viktigt att personalrum upplevs tillgängliga och går att komma till snabbt vid behov.

Förberedelser personal

Närmaste chef är ansvarig för att det finns en lista upprättad över medarbetarnas närmsta anhöriga med kontaktuppgifter. Listan hålls uppdaterad samt skall vara tillgänglig.

Situationer med ensamarbete undviks. Vid ensamarbete skall ytterdörrar vara låsta.

Minimera/ställ undan föremål som kan användas till tillhygge. Akutnummer läggs in i mobiltelefoner.

Generella förberedelser väpnat våld

Varje situation med väpnat våld är unik. Åtgärder som i en situation kan bidra till att skydda människor kanske inte alls fungerar i en annan och det finns ingen åtgärd som fungerar i alla situationer.

Väpnat våld kan både ske och vara över mycket snabbt. I sådana situationer är det inte säkert att någon hinner agera över huvudtaget.

Enligt en kartläggning av Skolverket har följande faktorer lyfts fram i det förebyggande arbetet mot väpnat våld:

- Viktigast är att skapa en trygg miljö utan mobbning, kränkningar, trakasserier och diskriminering.
- Skapa förtroendefulla relationer mellan lärare och elev/barn.
- Uppmärksamma vuxna, elever och barn som har ett "riskbeteende".
- Kunna utföra en professionell riskbedömning och att samverka med andra myndigheter.

Förberedelser verksamheten väpnat våld

- Tydligt märkta byggnader, olika ingångar, våningsplan etc. med exempelvis olika bokstäver, för att enklare kunna informera den egna personalen, elever samt polis om var våld pågår.
- Kartläggning om möjlighet att låsa klassrum och salar.
- Översyn över möjliga kommunikationssätt för att uppmana elever/skolpersonal om att inta någon form av skyddsläge. Det är viktigt med förmedling av denna kunskap till personal och elever.
- Övning av olika scenarier där strategierna inrymning, utrymning och utestängning behandlas. Definition se bilaga 1. Möjlighet för personal att diskutera hur man skulle agera i olika situationer.
- Upprätta aktuella telefonlistor för personal, elever och barn.
- Upprätta återsamlingsplats eller lokal som inte befinner sig på verksamhetens område.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 6 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Förberedelse personal väpnat våld

Personal (alla som arbetar eller praktiserar inom förvaltningen).

- Verksamheten är ansvarig för att personalen har kännedom om verksamhetens lokaler, möjlighet att låsa salar och eventuella larm.
- Personalen bör ha kännedom om de olika handelsalternativen inrymning, utrymning och utestängning.
- Personalen bör i grupp ha fört diskussion om olika "riskbeteenden", scenarier och strategier. Exempel på diskussionsfrågor se bilaga 2.
- Personalen bör arbeta för personliga och positiva relationer mellan personal, elever och barn.
- Akutnummer läggs in i mobiltelefoner

Förberedelser elever

Handlingar med väpnat våld är ofta planerade. Det förekommer även ofta att förövaren delat med sig av den planerade attacken för exempelvis syskon, vänner och klasskompisar. Våld med skjutvapen kan därför förhindras om elever och barn berättar för personal om kamraters hot eller oroväckande beteenden.

- Elever/barn bör aktivt delta i arbetet mot kränkningar och mobbning.
- Elever/barn ska informeras om möjligheten att anonymt berätta om såväl sina egna problem som sina bekymmer beträffande andra.
- Elever/barn bör informeras om att meddela hot om våld till vuxen.
- Om möjligt diskutera/öva scenario med väpnat våld med:
 - Information om övning
 - Syfte och beskrivning av genomförande
 - Genomgång av handlingsalternativ inrymning, utrymning och utestängning
 - Aktivering av larm för skyddsläge
 - Hur låter larmet
 - Var finns återsamlingsplatsen utanför skolområdet
 - Praktisk utrymningsövning

Rutin vid akuta situationer med våld eller hot om våld

Tillbud, som innebär fysiskt våld, är oftast uppenbara för omgivningen, medan det kan vara svårare att avgöra tillbud som innebär psykiskt våld. Därför är det alltid den utsatta individens upplevelse av fysiskt och/eller psykiskt våld och hot, som är avgörande för vidare agerande i enlighet med denna handlingsplan.

- Försök avbryta skeendet med skarp verbal tillsägelse, om detta är verkningslöst så görs bedömning om det finns grund att hävda nödvärn. Bilaga 3
- Tillkalla hjälp av övrig personal.
- Vid behov tillkalla polis.
- Håll obehöriga utanför, se till att de tas om hand av annan personal.
- Bedöm behov av sjukvård, första hjälpen eller ambulans.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 7 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

- I samråd med chefen kan den utsatte få stöd att göra en polisanmälan. Då barn eller elev är inblandad bedömer ansvarig chef om det ska ske anmälan till socialtjänst. Nivån på tolerans avseende våld bör inte skilja sig mellan skolan och övriga samhället. Den som utsatts för våld eller hot om våld kan aldrig nekas att göra en polisanmälan.
- Håll kvar bråkande parterna om möjligt till de har lugnat ned sig. Starta utredning om bråket.
- Den som blivit utsatt för våld får inte lämnas ensam.
 - Om det är en elev eller ett barn: Kontakta vårdnadshavare – eleven som utför/utsatts för våld/hot hämtas av vårdnadshavare eller körs hem och mottas av vårdnadshavare.
 - Vid hot och kränkningar mot ett barn eller en elev så initieras åtgärdsprogrammet från skolans **Plan mot kränkande särbehandling**
- Samtal startas samma dag
- Chef leder utredning och ansvarar för att åtgärder sker.

Vid våldssituationer finns en checklista för dig som chef se bilaga 4, "Chefens checklista vid våldssituationer"

För den som blir inblandad i en händelse finns en rutin se checklista i krispärmen "Rutin för hantering av hot, våld vid akut fara"

Stöd för den utsatte se bilaga 5 "Om du blir utsatt"

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 8 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Rutin för hantering av obehagshändelser, hot och våld

Förskolechefs/rektors befogenheter

När förskolechef/rektor når gränsen för sina befogenheter, eller håller på att få övermäktiga problem, skall förskolechef/rektor vända sig till verksamhetschef.

Under icke tjänstgöringstid skall någon av förskolecheferna/rektorererna tillkallas så snart tjänstgörande arbetslag/lärare bedömer att chefens ledning av verksamheten krävs.

Där inget annat sägs är förskolechef/rektor ansvarig för att åtgärder i enlighet med detta dokument vidtas.

Dokumentation

Den som utsätts för hot, våld eller trakasserier ska dokumentera vad som hänt och kontakta närmaste chef. Förvaltningens gemensamma blankett för händelse som väckt obehag ska användas se bilaga 6. "Händelserapport - Rapport om händelse som i någon form väckt obehag". Om det finns bevis, exempelvis i form av hotbrev, SMS-meddelanden, e-post eller annat ska dessa sparas för att kunna användas i en eventuell polisutredning.

Krisstöd

Verksamheten skall följa sin "Plan för Första hjälpen och krisstöd". Närmaste chef har ansvar för att uppföljningssamtal sker inom en vecka med den drabbade och att ta reda på om ytterligare behov föreligger. Företagshälsovården och/eller Elevhälsan är en viktig resurs för att ge professionellt krisstöd. Beställning av företagshälsovård görs av chef. Det finns även tillgång till personalstöd, Falck healthcare. Vid en allvarligare händelse finns POSOM som en resurs att utnyttjas när samhällets ordinarie verksamheter inte är tillräckliga. Definition se bilaga 1.

Polisanmälan

Hot, våld och trakasserier ska inte accepteras. Även vid hot om väpnat våld är det viktigt att ringa 112. Det kan handla om hot som förmedlats skriftligt, på internet eller som framförts till någon elev/barn eller anställd vid verksamheten. Beslut om polisanmälan är närmsta chef skyldig att ta enligt delegationsordningens avsnitt gällande disciplinära åtgärder. Nivån på tolerans avseende våld bör inte skilja sig mellan Barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter och övriga samhället. Den som utsatts för våld får hjälp att göra polisanmälan. Att utöva fysiskt våld mot någon och att rikta allvarligt hot mot någon är lagbrott och skall därför omedelbart polisanmälas. JO har uttalat att skolan bör vara återhållsam med att göra polisanmälan mot barn i de yngsta åldersgrupperna eftersom polisen normalt inte utreder sådana anmälningar. I dessa fall görs i stället en orosanmälan. Vid grövre brott mot person eller egendom med stor hänsynslöshet eller vid upprepade brott bör dock en polisanmälan göras även mot elever som är under 15 år.

Uppföljning efteråt

- Chef bedömer i vilken omfattning omgivningen behöver informeras. Motverka ryktesspridning. Vid behov kontakta informationsansvarig på förvaltningen.
- Iaktta ökad uppmärksamhet på parterna
- Gör en bedömning av vilken hjälp som kan erbjudas på kort och lång sikt.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 9 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

- Om behov finns – krisbearbetning, i första hand via den lokala krisgruppen eller vid behov av ytterligare stöd från område HR.
- Rektor, skyddsombud och personal samverkar och analyserar händelsen för att dra erfarenheter och vidta åtgärder för att förhindra att händelsen upprepas. Vid behov skall detta ske i samverkan med miljösamordnare.
- Chefen skall anmäla våld eller hot i DF Respons.
- Enligt 3 kap. 3a § arbetsmiljölagen (1977:1160) ska anmälan om arbetsskada, allvarligt tillbud, allvarlig olycka eller dödsfall göras till Arbetsmiljöverket. Detta ska **ske skyndsamt, vilket betyder allra senast inom 24 timmar**. Närmaste chef ansvarar för att anmälan sker till arbetsmiljöverket.
Detta skall ske om händelsen
 - medfört dödsfall
 - medför svårare personskada
 - medför en mindre skada som drabbat flera anställda samtidigt
 - inneburet allvarlig fara för liv och hälsa
- Om händelsen leder till att arbetstagare skadas och/eller behöver vara sjukskriven skall ansvarig chef tillsammans med den drabbade och skyddsombud skriva en arbetsskadeanmälan till Försäkringskassan och AFA. Om elev skadas skall vårdnadshavare informeras om gällande olycksfallsförsäkring.
- Eventuella vittnen skriver sina rapporter över det inträffade.
- Chef beslutar om det ska ske anmälan till socialtjänst och verkställer.

Försäkringsskydd

Kommunen har en försäkring som kan vara aktuell vid vissa händelser som utlöser krisreaktioner exempelvis för skada i samband med brand, inbrott, rån, våld eller överfall. Närmare information lämnas av Östersunds kommuns säkerhetshandläggare.

Information

Ledningen måste ge en tydlig och trovärdig information till elever, föräldrar, personal och samarbetande instanser. Chefen bedömer i vilken omfattning omgivningen behöver informeras om det inträffade.

Kortfattad och saklig information lämnas så snart som möjligt till alla inom verksamheten för att undvika sensation och ryktesspridning. I denna allmänna information skall identiteten på de inblandade inte röjas.

Informera:

- Verksamhetschef
- Arbetskollegor
- Skyddsombud

Information anhöriga/närstående

Respektive verksamhet skall upprätta och ha aktuella förteckningar över personal/elever/barn och deras anhöriga/närstående, så att information snabbt kan lämnas till dem. Informationen lämnas direkt från verksamheten och rektor/förskolechef avgör när och i vilken omfattning information skall lämnas.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 10 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Bilaga 1 Definitioner

VAD ÄR HOT OCH VÅLD?

Hot

Hot är en form av psykiskt våld där uppsåtet är att skrämmas genom att hota eller trakassera. Även om uppsåtet inte är att skrämmas kan det vara ett hot. Även förtäckta hot kan räknas som hot. Det kan vara svårt att själv avgöra vad som är ett hot i lagens mening.

Med hot menas att en person uppträder hotfullt genom sitt uppträdande, i tal eller i skrift och framkallar fruktan och rädsla hos den hotade för hans/hennes egen eller annans t ex anhörigs person. Dessa hot kan vara riktade mot arbetstagare eller enheten/verksamheten.

Obscena eller aggressiva gester, icke önskvärda sexuella anspelningar eller närmanden, skymfande ord eller nedsättande personangrepp är andra exempel på hot.

Olaga hot kan föreligga om någon uppsåtligt med ett tillhygge eller ord framkallat allvarlig fruktan för personlig säkerhet eller egendom. (Brottsbalken 4:5) Straffet kan bli böter eller fängelse upp till två år.

Våld

Våld kan definieras som en aggressiv handling, vilken leder till fysisk eller psykisk skada hos en annan människa.

Exempel på sådana handlingar är att bita, klösa, riva, nypa, knuffa, slå eller hålla fast.

Allvarliga skador kan uppstå vid grövre våld, exempelvis fysiskt angrepp eller överfall med slag eller sparkar.

Vad som upplevs som hot eller våld varierar och går inte alltid att särskilja.

Väpnat våld i skolan

Våldsbrott i skolan som kan leda till dödsfall, eller svårare personskador, som utförts med hjälp av någon form av vapen, men väpnat våld kan även handla om sprängmedel, farliga kemikalier, våld med knivar etc. Kan även vara en kombination av flera.

Det finns två olika huvudtyper av väpnat våld som kan beröra skolan. Det ena karaktäriseras av grov kriminalitet rörande exempelvis narkotikahandel och våld med skjutvapen i skolans närvaro. Detta kan resultera i att våld kan tränga in på skolans område i form av uppgörelser eller dispyter mellan olika individer och resulterar i en eller enstaka offer.

Den andra typen av väpnat våld karaktäriseras av kränkning och utanförskap, där förövaren känt sig "kränkt" och "förorättad". I efterhand har det även framkommit att förövaren ofta lidit av psykiska besvär. Gärningsmannen har oftast presterat bra i skolan och har ingen kriminell koppling. Denna typ av våld sker oftast i medelklassområden där våld och kriminalitet i övrigt varit ovanligt och våldet resulterar i flertalet offer. Gemensamt för dessa två typer av väpnat våld är dock att förövaren nästan uteslutande är män.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 11 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Inrymning

Inrymning innebär att elever/barn och personal stänger in sig i klassrum eller andra salar. Genom att låsa och /eller barrikadera en dörr blir det svårare för en gärningsman att komma in. Det är även en fördel om det finns möjlighet att gömma sig och täcka eventuella fönster.

POSOM = Psykiskt Och Socialt Omhändertagande

Utestängning

Utestängning av gärningsperson/personer kan användas då våldet pågår på rastgården eller i annan byggnad. Det kan vara effektivt att hålla gärningspersoner utestängda genom att låsa dörrar till verksamheten, samtidigt som man håller elever/barn och personal inomhus.

Utrymning

Utrymning innebär att elever/barn och personal lämnar verksamheten för att söka skydd. Detta kan vara lämpligt om byggnaden av någon anledning inte utgör bästa skyddet. Metoden kan vara lämplig om elever/barn och personal befinner sig på rastgården eller i trapphus på väg in i byggnaden. Om väpnat våld då sker inne i skolan kan det vara bättre att fly bort från området. **Viktigt** att tänka på är att utrymning bygger på bedömningen att gärningspersonen inte upptäcker de elever/barn och personal som flyr bort från byggnaden.

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 12 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Bilaga 2 Diskussionsfrågor

Frågor som kan användas av personal vid gruppdiskussioner.

- Diskutera verksamhetens utformning. Hur är möjligheterna till inrymning, utrymning och utestängning? Finns larm som kan användas?
- Finns det någon återsamlingsplats eller lokal som inte befinner sig på området?
- Formulera några olika scenarier med väpnat våld och diskutera hur man skulle kunna agera vid olika händelseförlopp.
- Hur kan all personal göras delaktiga i säkerhetstänkandet kring väpnat våld? Hur kan en mental förberedelse skapas hos alla?
 - Hur kan samarbetet med polisen underlättas?

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 13 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Bilaga 3 Nödvärnsrätten

Möjlighet för personal att ingripa - nödvärnsrätten

Det är förbjudet att skada andra människor eller annans egendom. Den i princip enda situation då användande av våld kan anses godtagbart är vid en nödvärnssituation. Det innebär att var och en har rätt att använda nödvändigt våld för att stoppa förstörelse och misshandel av såväl person som egendom. En person kan t.ex. hållas fast eller dras ifrån en plats där misshandel pågår. Nödvärnsrätten som aldrig får innebära mer våld än situationen kräver gäller alla människor, därmed också lärare och elever.

Nödvärnsrätten gäller bara det akuta ingripandet och försvaret. Var gränsen går för vilket våld som kan tillåtas i olika situationer måste bedömas i varje enskilt fall.

Om nödvärns- eller nödsituation föreligger, t ex om en ur personalen, en elev eller ett barn blir angripen, kan det vara nödvändigt att fysiskt avvärja angreppet. Om slagsmål och bråk inträffar och det inte går att samtala med angriparen i den akuta situationen får man, för att stoppa misshandel av en person eller förstörelse av egendom, handgripligen hindra/stoppa angriparen enligt nödvärnsrätten.

Om en person som har rätt att hävda nödvärnsrätt inte förmår att göra detta så har tredje part rätt att överta nödvärnsrätten och ingripa i den pågående händelsen. Det är viktigt att känna till att nödvärnsrätten bara gäller vid det akuta ingripandet och försvaret.

Vid muntliga provokationer är det givetvis inte tillåtet att använda våld som försvar och kan därför inte inrymmas i nödvärnsrätten

Bestämmelser om nödvärn (Brottsbalken 24 kap. 1 §)

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 14 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Bilaga 4 Chefens checklista vid hot- och våldssituationer

Se till att den drabbade får akut hjälp ☐ Ge akut hjälp, HLR/L-ABC ☐ Larma 112 - Möt upp ambulans – räddningstjänst på olycksplatsen ☐ Se till att någon finns hos den drabbade ☐ Se till att någon följer med den drabbade vid exempelvis ambulanstransport
Bedöm vilka som omedelbart ska informeras om händelsen ☐ Meddela områdets krisgrupp ☐ Meddela närmaste chef om det inträffade
Fördela eventuella arbetsuppgifter ☐ Se till så att eventuella arbetsuppgifter fördelas ut på lämpligt sätt för att verksamheten ska fortsätta fungera ☐ Se till att vidtagna åtgärder dokumenteras så det går att följa upp
Hur ska anhöriga hanteras ☐ Informera anhöriga om händelsen, vid dödsfall skall den polis/läkare som tillkallats informera anhöriga
Besluta om vilken typ av <u>direkt krisstöd</u> som behövs för den aktuella händelsen ☐ Företagshälsovården ☐ Präst ☐ Elevhälsan ☐ Personalstöd via Falck Healthcare
Informera internt om händelsen ☐ Besluta om vilka som ska informeras (glöm inte Kundcenter) ☐ Besluta om var information ska ske ☐ Besluta om vilken information som ska ges ☐ Informera om vilket stöd man som medarbetare kan förvänta sig ☐ Informera om hur ni kommer att informera fortsättningsvis
Informera externt om händelsen ☐ Vid behov av extern info, tag kontakt med informatör BoUF stab
Anmälan av olycka/skada ☐ Underrätta arbetsmiljöverket. Viktigt att detta sker skyndsamt = senast inom 24 timmar Vid olycka som medför dödsfall vid svårare personskada, vid mindre skada som drabbar fler anställda samtidigt, om händelsen inneburet allvarlig fara för liv och hälsa ☐ Registrera händelsen DF Respons
Besluta om vilken typ av krisstöd som behövs på längre sikt ☐ Besök den drabbade så snart som möjligt ☐ Finns det medarbetare som har behov av specialiststöd? ☐ Vilket stöd behöver organisationen? ☐ Information om försäkringsskydd ☐ Dialog med anhöriga till den drabbade om händelsen
Dödsfall ☐ Se till att flaggning sker på korrekt sätt ☐ Besluta om någon särskild minnesstund ska genomföras, anhöriga skall informeras ☐ Informera kända kontakter till medarbetaren om vad som inträffat ☐ Besluta om arbetsgivaren ska delta vid begravning

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 15 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Bilaga 5 Om du blir utsatt

OM DU BLIR UTSATT

Närmaste chef ansvarar för att vidta de åtgärder som behövs. Kommunens säkerhetschef kan medverka med ytterligare råd och vägledning.

Internet

- ✓ Var restriktiv med att lägga ut personlig information på hemsidor och i ”bloggar”
- ✓ Spara webbadressen där hot publiceras
- ✓ Ta en ”skärmdump” av sidan och klistra in i ett vanligt dokument

E-post

- ✓ Spara inkommen e-post som är hot

”Stalking” – förföljelse

- ✓ Undvik kontakt med förföljare, det ökar risken till fortsatt förföljelse
- ✓ Undvik korrespondens med gärningsmannen
- ✓ Spara all information som du misstänker ha anknytning ex brev, e-post, SMS meddelanden

Telefonhot

- ✓ Var lugn, var vänlig, avbryt inte
- ✓ Försök få ut så mycket information och detaljer som möjligt
- ✓ Spara eventuella hot på telefonsvarare/mobilsvaret (inom tio dagar annars försvinner det automatiskt)
- ✓ Spara om möjligt telefonnummer
- ✓ Möjlighet finns att via kommunens säkerhetschef låna inspelningsutrustning om en hotbild finns

SMS hot

- ✓ Spara SMS meddelandet

Hotbrev

- ✓ Fingra så lite som möjligt på försändelsen
- ✓ Spara kuvert

Misstänkta försändelser

- ✓ Rör inte försändelsen i onödan
- ✓ Öppna inte försändelsen
- ✓ Avlägsna människor från föremålet
- ✓ Förbered eventuell utrymning av lokalerna
- ✓ Notera hur, när och av vem försändelsen mottogs

Dokumentnamn: Handlingsplan för hot och våld Barn- och utbildningsförvaltningen	Dnr 823-2014	Sida: 16 (16)
Skapad av: Ann Färdvall Datum: 2014-04-11	Beslutad av: Annika Källgård Datum: 2014-04-17	Reviderad av: Ann Färdvall Datum: 2016-11-17

Bilaga 6 Händelserapport

Rapport om händelse som i någon form väckt obehag.

Skriv Ditt namn här:
Berätta om händelsen
Datum och tidpunkt:
Person-/er som orsakat händelsen:
Beskriv händelsen:
Vilket obehag upplevde Du:
Dessa åtgärder tycker jag behövs för att liknande händelse inte ska upprepas:
<i>Chefens noteringar:</i>
<i>Har krisstöd aktualiserats? Om inte varför?</i>